

Deze barokschilder en navolger van Rubens (1577-1640) was in zijn tijd een beroemd en veelgevraagd artiest. Sinds kort is hij nadrukkelijker present in de annalen van de Bossche geschiedenis: het Noordbrabants Museum in 's-Hertogenbosch en het Musée des Beaux-Arts in Straatsburg organiseerden in 1991-1992 een tentoonstelling over zijn werk.

Theodoor werd op 9 augustus 1606 gedoopt in 's-Hertogenbosch als zoon van Jacobus Gerardsz. van

Thulden en Heyltje Dirckxdr. van Meurs.

Hij was de oudste van minstens 10 kinderen. Zijn vader was lakenkoopman. Zijn moeder stamde uit een familie van belangrijke Bossche zilversmeden, die behoorde tot het stadspatriciaat.

Van Thulden ging op vijftienjarige leeftijd naar Antwerpen, waar hij in de periode 1621/1622 bij een kunstschilder in de leer ging. Na vijf jaar, in 1626 of 1627, schreef hij zich in bij het Antwerpse schildersgilde.

Hij ontwikkelde zich geleidelijk tot een Rubensiaans schilder, met een eigen karakter. Theodoor van Thulden ontving opdrachten uit de Zuidelijke en de Noordelijke Nederlanden en heeft ook in Parijs gewerkt. Hij schilderde met name altaarstukken, allegorieën

en portretten. Van Thulden heeft twee maal met Rubens samengewerkt. De eerste keer in 1634/1635. Van Thulden schilderde toen mee aan de decoraties van twee door Rubens bedachte triomfbogen. Deze werden opgericht ter gelegenheid van de *Pompa introitus Ferdinandi*, de glorieuze intocht in Antwerpen op 17 april 1635 van de Kardinaal-Infant Ferdinand, broer van Philips IV en nieuwe gouverneur van de Zuidelijke Nederlanden. In de jaren 1636/1637 werkte hij opnieuw met Rubens samen: hij schilderde toen twee doeken naar een ontwerp van Rubens voor de Torre de la Parada in Madrid. Tussen deze twee ondernemingen door, op 24 juli 1635, trouwde de bijna 29-jarige schilder in Antwerpen met de 17-jarige Maria van Balen (1618-1655). Zij was een petekind van Rubens en de dochter van de beroemde Antwerpse schilder Hendrick van Balen, de Oude. Uit dit huwelijk blijkt wel dat zijn status als schilder van formaat gevestigd was. Het echtpaar kreeg één dochter: Marie-Anna. Het kind stierf echter jong, het werd nog geen acht jaar (1636-ca.1644).

In 1646 of 1647 keert Van Thulden terug naar zijn geboortestad. Hij vestigde zich toen waarschijnlijk in een pand Achter het Wilt Varken. Hoewel woonachtig in de Republiek, bleef hij werken voor opdrachtgevers uit zowel Den Bosch als uit het katholieke Zuiden. Hij maakte de schilderijen in zijn atelier en verstuurde ze naar de opdrachtgevers. Tot 1651 schilderde hij nog portretten. In dat jaar voltooidde hij het portret van Josina Copes - Schade van Westrum dat in het Noordbrabants Museum is te bezichtigen. Zij was de vrouw van Otto Copes, schepen en pensionaris van 's-Hertogenbosch. Het is een goed voorbeeld

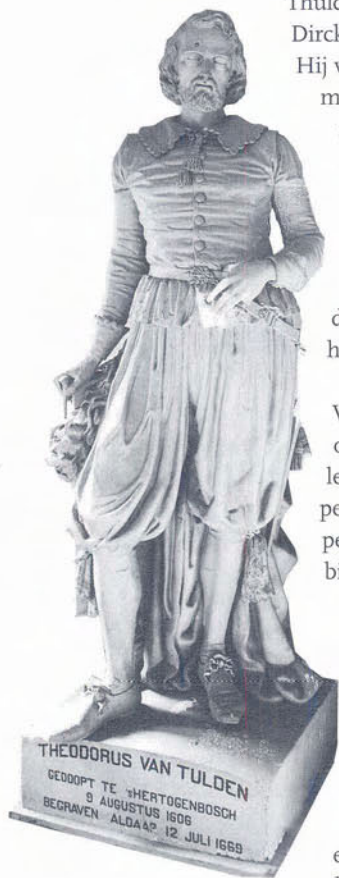
Van Thuldens schilderij 'Eenheid en Gerechtigheid' is te bewonderen in het Stadhuis. (Foto: Stadsarchief)

van de allegorische portretten die hij maakte. Ook de Bossche Vroede Vaders behoordden tot zijn cliëntèle. Zij bestelden in totaal 4 schilderijen: *Twee leeuwen* (1646), *Eenheid en gerechtigheid* (1646), *Allegorie op het recht op Hoger Beroep van de inwoners der vier kwartieren van de Meierij op de schepensbank van 's-Hertogenbosch* (1647) en *Allegorie op het verzoek van Brabant om toe te mogen treden tot de Staten-Generaal der Republiek* (1650). Deze kunstwerken zijn ook thans nog in het stadhuis te bewonderen. In opdracht van Amalia van Solms, de weduwe van Frederik Hendrik vervaardigde hij in de periode 1648-1651 zes grote allegorische werken voor de Oranjezaal in Huis ten Bosch.

Van Thulden werd op 12 juli 1669 begraven in de Bossche Sint-Jan.

Literatuur

- A. Roy, *Theodoor van Thulden. Een Zuid-nederlandse barokschilder (1606-1669)* (Zwolle/'s-Hertogenbosch/Straatsburg 1991).

Dit standbeeld van Theodorus van Thulden werd rond 1854 vervaardigd door Frans Donckers. Het bevindt zich in het depot van het Noordbrabants Museum. (Foto: Stadsarchief)